

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Сілезька академія, Польща
Комунальний заклад «Професійно-технічне училище № 2»
Дніпровської міської ради

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ

Збірник наукових праць IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

20 травня 2025 року

Запоріжжя, 2025

УДК 004:[378+001](062.552)

Рекомендовано до друку Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 16 від 03.06.2025 р.)

Редакційна колегія:

Фалько Н. М. – доктор психологічних наук, доцент;
Осадча К. П. – доктор педагогічних наук, професор;
Круглик В. С. – доктор педагогічних наук, професор;
Полякова Л. І. – кандидат історичних наук, доцент;
Муртазієв Е. Г. – кандидат педагогічних наук, доцент;
Чорна А. В. – кандидат педагогічних наук, доцент;
Сіциліцин Ю. О. – доктор філософії, старший викладач.

Інформаційні технології в освіті та науці: Збірник наукових праць IV міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя-Мелітополь, 20 травня 2025 р., МДПУ імені Богдана Хмельницького). Випуск 14. Запоріжжя: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2025. 576 с.

До збірника ввійшли матеріали, присвячені актуальним проблемам цифрової трансформації суспільства та окремих сфер його функціонування, а також інноваційного розвитку освіти. Збірник буде корисним науково-педагогічним працівникам, аспірантам та студентам.

У матеріалах конференції збережено орфографію та пунктуацію авторів. За достовірність та оригінальність матеріалу відповідальність покладається на авторів.

© Автори публікацій, 2025

Мазур І.-С. В. Роль інноваційних інструментів вебдизайну у професійній підготовці фахівців ІТ	341
Маловецька Н. Г. Використання інструменту Exam.Net для підвищення якості та об'єктивності оцінювання	345
Мардарова І. К., Гуданич Н. М. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб формування валеологічної культури дітей дошкільного віку.....	348
Наумук І. М. Фактчекінг у наукових та технічних публікаціях	353
Недо А. О., Герасін О. С. Огляд сучасних судових робіт	357
Носова Н. І. Можливості використання цифрових технологій та імплементації цифрових рішень в освітній процес й науково-дослідницьку діяльність на сучасному етапі технологічного розвитку в Україні	361
Одинцова Г. С. Використання цифрових інструментів для створення текстів «нової природи»	364
Олійник В. В. Проектно-орієнтований підхід до навчання технології 3D-друку у професійно-технічній освіті	367
Пирх Є. О. Використання віртуальних лабораторій у закладах професійної освіти	371
Роботько Д. О. Вимоги до програмного забезпечення інформаційних систем управління знаннями	375
Романюк О. Н., Мазур В. В. Роль конкурсів з веб-дизайну для студентів України	378
Романюк О. Н., Романюк О. В., Ковальова Ю. О. Роль мистецьких компетенцій для студентів	382

Список використаних джерел

1. Цифрова освіта в Україні: мрія чи реальність (SWOT-аналіз). URL: <https://fact-news.com.ua/tsifrova-osvita-v-ukraini-mriya-chi-realnist-swot-analiz>
2. Кравченко Н., Алексєєва Г., Горбатюк Л., Хоменко С. Організація виховної роботи закладу освіти під час карантину засобами інформаційно-комп'ютерних технологій. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки* : зб. наук. праць. Вип. 1. Бердянськ : БДПУ, 2022. С. 177-188. URL: <https://doi.org/10.31494/2412-9208-2022-1-1-177-188>

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ТЕКСТІВ «НОВОЇ ПРИРОДИ»

Одинцова Галина Степанівна

кандидат філологічних наук, доцент кафедри
філологічних дисциплін
початкової та дошкільної освіти
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Анотація. Доведено, що новими тенденціями текстоутворення в цифрову епоху стала поява текстів «нової природи». Виокремлено характерні особливості цих текстів як таких, що поєднують елементи різних семіотичних систем. Охарактеризовано найуживаніші тексти «нової природи», які використовуються в електронному навчанні, та запропоновано цифрові інструменти для їх створення.

The use of digital tools to create texts of a 'new nature'. It is proved that the emergence of texts of a 'new nature' has become a new tendency in text creation in the digital age. The characteristic features of these texts, which combine elements of different semiotic systems, have been highlighted. The most common texts of the 'new nature' used in e-learning have been characterized, and digital tools for their creation have been proposed.

Використання цифрових технологій в освітньому процесі є невід'ємною вимогою часу, оскільки вони забезпечують нові форми подачі інформації, створення сучасного навчального контенту та вирішення низки інших важливих дидактичних завдань, спрямованих

на підвищення якості навчання. У сучасного педагога є великий вибір цифрових інструментів та ресурсів, які розширюють його практичні можливості і сприяють створенню якісних освітніх продуктів, здатних зацікавити здобувачів освіти і мотивувати їх до ефективного навчання.

Особливої уваги у цьому зв'язку заслуговує питання про створення текстів «нової природи», яке активно обговорюється у роботах Н. Волинець, Г. Гич, О. Завадської, О. Ісаєвої, Т. Кравчинської, М. Скрипник та ін. Поява цих текстів (їх часто ще називають «креолізованими», «мультитекстами» тощо) зумовлена новими тенденціями текстоутворення через масовий ужиток практики електронного читання під впливом медіа та інформаційного суспільства. Як зауважує Г. Гич, «роль креолізованих текстів зростає, і це знаменує собою якісно новий процес мовленнєвої комунікації (електронної)» [1, с. 40].

Особливої популярності тексти «нової природи» набули в умовах онлайнового навчання, коли потрібно передати значний смисловий масив меншою кількістю знаків. До того ж сучасні читачі («цифрове» покоління) саме їм надають перевагу над традиційними лінійними текстами.

Дослідники виділяють такі особливості текстів «нової природи»:

- «стискання» інформації через синтез вербальної (словесної) і невербальної (іконічної) інформації, причому єдність вербальних та зображувальних компонентів мають становити візуальне, структурне, змістове і функціональне ціле [3, с. 137];

- використання анімації, відео, аудіоматеріалів та інших мультимедійних елементів;

- уникнення інформаційної надлишковості шляхом заміни розгорнутих словесних нарративів аналогічним візуальним контентом (таблиці, графіки, діаграми, схеми, шрифти, колір тощо);

- наявність поряд із понятійним мисленням «кліпового» («мозаїчного»), для якого характерне швидке перемикавання уваги між фрагментами інформації;

- активізація різних видів пам'яті і сприйняття навчального матеріалу на зоровому, слуховому й емоційному рівнях [2, с. 100] тощо.

До найпоширеніших текстів «нової природи», які використовуються в електронному навчанні, належать такі:

– *хмара слів*, яка допомагає унаочнити ключові поняття, виділити найістотніші характеристики на єдиному зображенні. Слова у хмарі можуть набирати різноманітних форм, шрифтів, кольорів, напрямів розташування, а сама хмара може бути статичною або анімованою. Створити хмару слів можна за допомогою сервісів WordArt.com (<https://wordart.com/>), WordClouds.com (<https://www.wordclouds.com/>) та ін.;

– *карта пам'яті*, яка допомагає структурувати навчальну інформацію у вигляді схеми. Вона відображає зв'язки між ключовими поняттями, окремими темами, підтемами. Для створення карти пам'яті можна використати сервіси Mindmeister (<https://www.mindmeister.com/>), XMind (<https://xmind.app/>) та ін.;

– *фішбоун* (діаграма Ісікави) використовується для виявлення причинно-наслідкових зв'язків, їхнього аналізу та вирішення певної проблеми. Графічний макет діаграми має вигляд риб'ячої кістки, його можна створити за допомогою сервісів XMind (<https://xmind.app/>), Canva (https://www.canva.com/uk_ua/) тощо;

– *діаграма Венна* служить для виявлення спільних і відмінних ознак між поняттями, явищами, які вивчаються, для порівняльної характеристики персонажів і т. ін. Для створення її макета (кола, які перетинаються) можна використати сервіси MindOnMap (<https://www.mindonmap.com/uk/>), Canva (https://www.canva.com/uk_ua/);

– *кроссенс* допомагає узагальнити інформацію на основі ланцюжка зображень (9–12 картинок, понять, символів), які потрібно пов'язати в логічну структуру для розуміння змісту теми через образи. Різноманітні зображення для кроссенса можна знайти, використовуючи сервіси Canva (https://www.canva.com/uk_ua/), Miro (<https://miro.com/>);

– *віршокартинка*, яка є цікавою знахідкою для уроків читання та літератури. Це органічне поєднання поетичного тексту з його ілюстрацією, що підсилює естетичне сприйняття твору, формує образне мислення. Для цього можна використати програми Paint, PowerPoint, а також скористатися сервісом Canva (https://www.canva.com/uk_ua/);

– *емоджі (емоджі)-історії* – це спрощене коротке повідомлення за допомогою піктограм і смайлів у ролі підказок, яке потрібно розшифрувати і прочитати. Для створення таких завдань можна скористатися сервісом iemoji.com (<https://www.iemoji.com>).

Використання текстів «нової природи» в освітньому процесі робить навчання цікавим і яскравим, а застосування різноманітних цифрових інструментів для їхнього створення сприяє формуванню цифрової грамотності та розвитку сучасних освітніх компетентностей здобувачів.

Список використаних джерел

1. Гич Г. М. "Кліпове" мислення молоді: друг чи ворог навчання? *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]*. Серія : Педагогіка. 2016. Т. 269, Вип. 257. С. 38–42.

2. Одинцова Г. С. Використання текстів «нової природи» у процесі вивчення мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2024. № 3 (31). С. 98–104.

3. Скрипник М. І., Кравчинська Т. С., Волинець Н. П. Проблема навчальних текстів цифрової ери: питання теорії та практики. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. № 2 (80). С. 136–139.

ПРОЄКТНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ 3D-ДРУКУ У ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНІЙ ОСВІТІ

Олійник Владислав Володимирович

здобувач вищої освіти гр. М 523

*Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького*

Анотація. У статті розглядається застосування методу проектів у процесі професійно-технічної підготовки здобувачів освіти з використанням технології 3D-друку. Обґрунтовано актуальність інтеграції цифрових та адитивних технологій у структуру освітнього процесу в умовах трансформації ринку праці. Визначено дидактичні можливості 3D-друку як засобу формування міждисциплінарних компетентностей, розвитку інженерного мислення та реалізації компетентнісного підходу. Представлено поетапну модель реалізації проектної діяльності з використанням 3D-друку, яка включає: постановку завдання, моделювання, підготовку та друк виробу, аналіз результатів і презентацію проекту. Показано, що впровадження проектного підходу сприяє